

עפ"ת 8890/12/15 - אורן עמר, נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

31 דצמבר 2015

עפ"ת 8890-12-15 עמר נ' פרקליטות מחוז חיפה

בפני הרכב כב' השופטים:

רון שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

בטינה טאובר

תמר נאות-פרי

המערער

אורן עמר,

ע"י ב"כ עו"ד אילון אורון ועו"ד אסדי

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה, מחלקה פלילית

פסק דין

השופט ר' שפירא, סגן נשיא [אב"ד]:

בפנינו ערעור על הכרעת הדין מיום 22.10.14 שניתנה בתיק גמ"ר 3050-04-10 של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה (כב' השופט אביו גופמן, סגן נשיא), במסגרתה הורשע המערער, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות וסטייה מנתיב נסיעה וזוכה מעבירה של נהיגה ברכב לא תקין, וכן ערעור על גזר הדין מיום 2.11.15 במסגרתו נדון המערער ל-10 חודשי מאסר בפועל; מאסר מותנה של שנה למשך 3 שנים בכל עבירה של גרם מוות ברשלנות כתוצאה מתאונת דרכים או נהיגה בזמן פסילה; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 שנים בפועל; ופסילה על תנאי לתקופה של שנה למשך 3 שנים.

על פי עובדות כתב האישום, אשר הוגש לבימ"ש קמא ביום 14.4.2010, אירעה התאונה ביום 2.8.07 בשעה 20.30 לערך. המערער נהג ברכב פרטי מסוג יונדאי בכביש 65 מכיוון עפולה לחדרה, בנתיב הימני. לרכב הייתה רתומה עגלה. הכביש במקום הוא כביש דו סטרי, שני נתיבים לכל כיוון, ונתיב השתלבות מצד ימין, המופרד במרכזו על ידי אי תנועה בנוי. המהירות המותרת במקום 90 קמ"ש. שדה ראייה פתוח ל-200 מ' לפחות. באותה עת נסע בכביש אחרי המערער, בנתיב השמאלי מבין שני הנתיבים, ימראן מסראשו (להלן: "איתן"), כשהוא נוהג ברכב פרטי מסוג סיטרואן. באותה עת נסעה בכביש בנתיב הנגדי מכיוון חדרה לעפולה יהודית שטרבלי (להלן: "יהודית") כשהיא נוהגת ברכב פרטי מסוג פולקסווגן. משהגיע המערער לק"מ 22.3 בכביש בסמוך לכניסה למשטרת עירון סטה עם רכבו בפתאומיות שמאלה לתוך נתיב נסיעת רכב הסיטרואן הנהוג על ידי איתן וחסם דרכו. רכב הסיטרואן פגע עם פינה ימנית קדמית שלו בפינה אחורית שמאלית של העגלה. העגלה נדחפה קדימה ופגעה עם פינה קדמית שמאלית שלה בפינה אחורית שמאלית של רכב המערער. גג העגלה ניתק מהעגלה ונפל על הכביש בנתיב השמאלי. רכב הסיטרואן סטה שמאלה, עלה על אי התנועה, חצה את הנתיב הנגדי, עלה על המדרכה של הנתיב הנגדי והתנגש עם חזית רכבו בעמוד תאורה. רכבו של המערער סטה שמאלה והמשיך בנסיעה על אי התנועה, פגע בתמרור על אי התנועה, עבר לנתיב הנגדי ופגע עם דופן

ימין שלו בחזית רכב הפולקסווגן שהיה בעצירה מוחלטת בנתיב הימני שלו. העגלה התנתקה מרכב המערער ופגעה אף היא ברכב הפולקסווגן. רכב המערער סטה חזרה ימינה, עלה שוב על אי התנועה, חזר לנתיב נסיעתו הראשוני לכיוון חדרה ונעצר אחרי כ-100 מ'. כתוצאה מהתאונה נגרם מותו המיידי של אסממו תמינו (להלן: "המנוח") שישב ברכב הסיטרואן במושב האחורי. כמו כן, נחבלה חבלת חזה אינגדאו אסתייה שישבה ברכב הסיטרואן ליד הנהג. כמו כן, נחבל חבלת ראש קשה ביותר וחבלות גוף נהג רכב הסיטרואן, אשר נזקק לאשפוז בבית חולים בילינסון ושיקום בבית לוינשטיין. כן נחבלו ריטה פרץ ושטרבלי אגטה, נוסעות ברכב הפולקסווגן. כמו כן, נגרמו נזקים לרכבים המעורבים. לעגלה אותה גרר המערער הותקנו ארבע דפנות רשת שחוברו למרכב העגלה באמצעות ברגים. תוספת זו הינה שינוי מבנה שאינו מאושר על ידי היצרן.

עוד צוין בכתב האישום כי התאונה, מותו של המנוח, החבלות לכל שאר המעורבים והנזקים לרכבים נגרמו באשמו של המערער וכתוצאה מנהיגתו הרשלנית שהתבטאה בכך שנהג בכביש ללא תשומת לב לנעשה בדרך שלפניו ואחוריו; סטה שמאלה לנתיב הנסיעה של רכב הסיטרואן; חסם את נתיב נסיעתו של רכב הסיטרואן שנסע אחרי; לא הבחין ברכב הסיטרואן המתקרב אליו; עלה על אי התנועה וסטה לנתיב הנגדי; נהג ברכב עם עגלה אליה חוברו דפנות רשת שאינם מאושרים על ידי היצרן; נהג ברכב באי אכפתיות בקלות ראש ומחוסר זהירות ולא כפי שנהג מן הישוב היה נוהג בנסיבות המקרה.

הכרעת הדין של בימ"ש קמא:

בהכרעת הדין קבע בימ"ש קמא כי רכב הסיטרואן, עובר לסטיית רכב המערער, אכן נסע בנתיב השמאלי ולא בנתיב הימני מאחורי רכב המערער (כפי שטען מומחה מטעם המערער). נכתב בהכרעת הדין כי עד התביעה, חאלד אגבאריה, שהיה מאבטח בתחנת עירון ואשר הבחין בתאונה מדגיש כי הבחין ביונדאי נוסע בנתיב ימין והסיטרואן בנתיב שמאלי ואז יצא היונדאי (רכב המערער), תוך שהוא סוטה לנתיב שמאל וחוסם את הסיטרואן. נכתב כי העד הדגיש כי התאונה זכורה לו "200 אחוז" וחזר והדגיש כי הסיטרואן היה בנתיב שמאל "כדי לעשות עקיפה" ונחסם בנתיב השמאלי עקב סטיית היונדאי. בימ"ש קמא קבע כי חיזוק לגרסה זו ניתן למצוא גם בעדות עדת תביעה, אברהם אסייתה, שמציינת כי נסעו בנתיב השמאלי ורכב היונדאי היה בנתיב ימין. כן נכתב כי הממצא נתמך גם בגרסת המערער עצמו, בהודעתו במשטרה, שם הוא ציין כי סטה שמאלה ואישר כי הבחין לראשונה ברכב שנפגע שהוא מאחוריו בנתיב השמאלי. בימ"ש קמא היה סבור שדי בכך כדי להצדיק קביעת ממצא חד משמעי שאכן רכב המערער היה בנתיב ימין ורכב הסיטרואן נסע בנתיב שמאל ומאחוריו ולא בנתיב ימין מאחוריו.

בימ"ש קמא קבע עוד בהכרעת הדין כי האפשרות שאכן רכב הסיטרואן סטה לנתיב השמאלי לאחר שרכב המערער עצמו סטה לנתיב זה ועל כן לא נחסם נתיב נסיעת הסיטרואן על ידי סטיית המערער אין לה תמיכה כלשהי בראיות והדגיש כי המערער בחר שלא להעיד ושתיקתו בנסיבות אלה מהווה חיזוק ממשי לראיות התביעה אשר נקבע כי הן אמינות ומתיישבות עם הנסיבות כפי שהוצגו בפני בימ"ש קמא. באשר לעצם סטיית היונדאי (רכב המערער) לנתיב השמאלי קבע בימ"ש קמא כי גם המערער עצמו מאשר כי אכן בשלב כלשהו סטה לנתיב שמאל וכדבריו היה בנתיב ימין בו נסע רכב איטי אותו רצה לעקוף משמאל. עוד ציין בימ"ש קמא כי עד התביעה השני, השוטר אברהם חגורה, הבוחן, גם ציין כי המערער אמר לו שרכב לפניו נסע באיטיות ורצה לעקפו וסטה שמאלה לנתיב השמאלי כאשר המערער ציין

כי סטה שמאלה ורק אחר כך הייתה פגיעה מאחור. בימ"ש קמא ציין כי עד התביעה, חאלד אגבריה, אשר הדגיש כי היה לו שדה ראייה טוב והמקום מואר, העיד כי המערער סטה בפתאומיות לנתיב השמאלי בלא לאותות ואז הסיטוראן פגע בו בדופן העגלה. העד הוסיף כי היונדאי סטה בפתאומיות ב"צורה מטורפת" וחסם את הסיטוראן בצורה אלכסונית כשהוא גורר עגלה. בימ"ש קמא הוסיף וכתב כי המערער עצמו מאשר את הסטייה שמאלה ודי בכל האמור לעיל כדי לקבוע שהמערער אכן סטה בפתאומיות שמאלה תוך שהוא חוסם את נתיב נסיעת הסיטוראן שנסע בנתיב ימין (צ.ל. שמאל - ר.ש.) מאחור.

באשר למקום פגיעת רכב הסיטוראן ביונדאי קבע בימ"ש קמא בהכרעת דינו כי אכן כתוצאה מסטיית היונדאי והעגלה לנתיב שמאל פגע רכב הסיטוראן בעגלה אותה גרר רכב המערער. צוין כי עד התביעה, יוסי אדרי, אשר הבחין בתאונה, ציין כי רכב היונדאי גרר אחריו עגלת ברזל ורכב הסיטוראן פגע בעגלה הנגררת וכתוצאה מכך ניתקה העגלה מהיונדאי. בימ"ש קמא קבע כי קביעה זו נתמכת גם בגרסת עד התביעה, חאלד אגבריה, שעמד ב"בדקה" בסמוך לכביש והוא הדגיש כי הבחין בסיטוראן פוגע בדופן העגלה כאשר בהמשך התפרקה העגלה. עוד צוין כי גם קצין הבוחנים העיד שהסיטוראן פגע בעגלה עצמה בפינה אחורית שמאלית וכי הפגיעה ברכב המערער עצמו לא נגרמה מהפגיעה של הסיטוראן, דבר שסברו בהתחלה כי כך היה. חיזוק לקביעה זו מצא בימ"ש קמא גם בהודעת המערער עצמו בת/14, בה אמר כי לאחר שסטה שמאלה הרגיש מכה באחורי רכבו בעגלה ואז החל לאבד שליטה. צוין כי בהודעתו של המערער ת/15 שוב ציין המערער כי הרגיש פגיעה ברכבו "לדעתו בעגלה". בימ"ש קמא ציין כי מומחה ההגנה ניסה בחוות דעתו להסביר שלא היה כלל מדובר בפגיעה בעגלה וכי אין ערך להתאמת הנזקים אך בימ"ש קמא דחה סברה זו של מומחה ההגנה והיה סבור שכבר בעדויות של עדי הראיה ואף של המערער עצמו עלה באופן ברור שאכן מדובר בפגיעה בעגלה. עוד נכתב כי קצין הבוחנים הבהיר את מקור הטעות, על פיה בהתחלה חשבו שמקור הפגיעה ברכב עצמו עם הסיטוראן ולא בעגלה. העד הסביר שנעשתה התאמת נזקים לאחר שהורכבה העגלה ורואים התאמה מושלמת וניתן לראות בפירוש בתמונה מס' 3 את הנזק לעגלה ולרשת העגלה בהתאמה מושלמת. על כן, במשקל המצטבר של הראיות ובהתחשב בכך שהמערער בחר שלא להעיד, סבור היה בימ"ש קמא שאכן הוכח על ידי התביעה שפגיעת הסיטוראן הייתה בעגלה ולא ברכב היונדאי עצמו.

בימ"ש קמא ציין כי העובדה שהמערער לא העיד יש בה כדי ליתן משקל ראייתי לחיזוק ראיות התביעה וכסיוע במקרה שנדרש זאת. צוין כי שתיקתו אינה יכולה לשמש להוכחת עובדה במחלוקת אך הראיות שהוגשו על ידי התביעה מוכיחות ברמה הנדרשת, ואף מעבר לכך, את נסיבות התאונה. העדר גרסה מצד המערער/נאשם והימנעות מלהעמיד את עצמו לחקירה נגדית מותירות את קביעות בימ"ש קמא האמורות לעיל ללא כל משקל שכנגד. נקבע כי מדובר בראיות משמעותיות ביותר לגבי נסיבות התאונה כך שבהעדר הסבר מהמערער המסקנה היא חד משמעית ומתחייבת.

לאור האמור קבע בימ"ש קמא בהכרעת הדין כי המערער נהג ברכב היונדאי אשר אליו הייתה רתומה עגלה נגררת וזאת מכיוון עפולה לחדרה. היונדאי נסע בנתיב ימין מתוך שני נתיבים במסלול הנסיעה לכיוון חדרה, הכביש עצמו בעל 2 מסלולים עם שני נתיבים לכל כיוון. נקבע כי מאחורי רכב היונדאי, בנתיב השמאלי, נסע רכב מסוג סיטוראן כאשר הוא מבצע עקיפה או מתקרב לביצוע עקיפה. בהמשך סטה המערער לנתיב השמאלי בפתאומיות, תוך שהוא חוסם את נתיב נסיעת הסיטוראן שנסע בנתיב זה. כתוצאה מהסטייה פגע רכב הסיטוראן בפינה האחורית של עגלת היונדאי וגג העגלה ניתק ונפל על הכביש בנתיב שמאל. בהמשך ועל פי ראיות שלא נסתרו, או נטען לגביהן שאינן נכונות, סטה רכב הסיטוראן שמאלה, עלה על אי התנועה, עבר לנתיב הנגדי, עלה על המדרכה ופגע בעמוד תאורה. רכב היונדאי סטה

גם הוא שמאלה לאי התנועה, פגע בתמרור שהיה על אי התנועה, עבר לנתיב הנגדי ופגע ברכב פולקסווגן שנסע בנתיב הנגדי. כתוצאה מהתאונה ניתקה העגלה מרכב היונדאי ופגעה גם היא ברכב פולקסווגן שנסע בנתיב הנגדי. היונדאי סטתה שוב ימינה, עברה את אי התנועה וחזרה לנתיב הנסיעה הראשוני ובהמשך נעצרה. כתוצאה מהתאונה נגרם מותו של נוסע הסיטרואן שישב במושב האחורי וכן נחבל נוסע נוסף בסיטרואן שישב ליד הנהג. נהג הסיטרואן עצמו נחבל חבלת ראש קשה ונזקק לאשפוז ושיקום. כן נחבלו נוסעות הפולקסווגן ונגרמו נזקים לרכבים.

על כן, נקבע שהמערער התרשל בנהיגתו ובעצם סטייתו לנתיב שמאל כאשר רכב הסיטרואן נוסע בנתיב שמאל מאחוריו והפר את חובתו לנקוט אמצעי זהירות טרם הסטייה. נקבע כי על פי העדויות עצמן המערער מאשר כי סטה שמאלה לצורך עקיפת רכב איטי שהיה לפניו. עוד צוין כי בין אם נקבע שמדובר בסטייה פתאומית ובין שמדובר בסטייה הדרגתית, הרי משסטה שמאלה ובכך חסם את נתיב נסיעת הסיטרואן, התרשל המערער. עוד נפסק כי על פי הראיות סטה המערער שמאלה ואז הרגיש פגיעה בעגלה מאחור כאשר מדובר בפגיעה זמן קצר לאחר הסטייה. מכאן מתבקשת המסקנה שהמערער לא הבחין כלל בסיטרואן הנוסע בנתיב שמאל במרחק קצר מאחוריו ולחילופין, אם הבחין בו מאחוריו (כפי שהוא עצמו טוען), הרי מחובתו היה להימנע מהסטייה כל עוד קיימת סבירות שהרכב הנוסע בנתיב שמאל לא יצליח למנוע פגיעה ברכבו, כפי שאכן קרה. נקבע כי המערער היה חייב לצפות את האפשרות שהרכב או רכבים שהיו בנתיב שמאל בעקיפה או בניסיון עקיפה בנתיב הנסיעה יחסם על ידי רכבו ואם סבר שמדובר במרחק גדול אשר יאפשר לו את הסטייה, הרי שטעה שכן עצם העובדה שרכבו נפגע מהסיטרואן מצביעה על כך שהערכתו הייתה שגויה. גם בכך טמונה רשלנותו.

בימ"ש קמא צוין כי לו היה נשאר המערער בנתיב נסיעתו, מימין, הייתה נמנעת התאונה והיה עליו להימנע מסטייה כל עוד קיים חשש, ולו הקטן ביותר, שסטייתו תביא לכך שרכב שנסע בנתיב השמאלי יפגע בו. צוין כי המערער בחר שלא להעיד כלל ועל כן גם לא הוצגה כל גרסה מסבירה לאירוע התאונה השוללת את רשלנותו בסטייה לנתיב שמאל. נקבע כי משנדחתה גרסתו, על פיה הסיטרואן היה בנתיב ימין מאחוריו ורכב זה סטה לאחר שהוא סטה שמאלה, הרי רשלנותו ברורה מאליה. לאור האמור, הרשיע בימ"ש קמא את המערער בעבירות של גרימת מוות ברשלנות וסטייה מנתיב. מאידך, בהעדר ראיות לעניין נהיגה ברכב לא תקין, זיכה בימ"ש קמא את המערער מהעבירה של נהיגה ברכב לא תקין.

גזר הדין של בימ"ש קמא:

בגזר דינו צוין בימ"ש קמא כי מדובר בהרשעה בעבירה של גרימת מוות ברשלנות ובעבירות מסוג זה נפסק לא פעם שהקטל הנורא בכבישים מחייב את ביהמ"ש להקשות לבו ולנהוג עם עבריינים כאלה במידת הדין ולא במידת הרחמים. עוד נכתב כי במציאות המצערת שלנו יש להטיל עונשים חמורים ומרתיעים על אלה הפוגעים בבטיחות התנועה בדרכים כאשר מידת הרחמים עלולה להוות פגיעה במשתמשים האחרים בדרך. יחד עם זאת, צוין כי עדיין יש לשקול כל מקרה לגופו, על נסיבותיו המיוחדות, ולעולם יישקל גם עניינו האינדיבידואלי של הנאשם על רקע המדיניות הכוללת תוך איזון ראוי ביניהם.

בימ"ש קמא צוין עוד כי לאחרונה אכן הוחמרה הענישה בעבירות של גרימת מוות ברשלנות והיא נעה בין 6 חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות ל- 18 חודשי מאסר בפועל וכן פסילה לתקופה ממושכת ועונשים נלווים.

באשר לדרגת הרשלנות של המערער סבור היה בימ"ש קמא שאין מדובר ברשלנות ברף הנמוך שכן היציאה לעקיפה בדרך, כאשר צמודה אליו עגלה נגררת, חייבה נקיטת זהירות ברמה גבוהה, כאשר גם אין כל רשלנות תורמת אשר מצדיקה הקלה בעונש, מצד נהגים אחרים אשר היו מעורבים בתאונה.

בימ"ש קמא ציין כי אכן מדובר במערער (נאשם) שהוא אב ל-10 ילדים אשר מטפל באביו הקשיש, אך אין בכך כדי להצדיק סטייה מהותית מהענישה המתחייבת. עוד צוין כי באשר לנסיבות האישיות הוגש תסקיר שירות המבחן בו נסקרו נסיבות חייו ויחסו לעבירה בה הורשע וככלל מדובר באדם נורמטיבי אשר הסיכוי להישנות התנהגותו בעתיד הינו נמוך. צוין כי שירות המבחן המליץ על עונשים בדמות מאסר בעבודות שירות וצו מבחן. בימ"ש קמא ציין כי בנסיבות המקרה ועל אף הנסיבות האישיות, בשל דרגת הרשלנות, אין מקום להורות על מאסר בעבודות שירות, ענישה שלא תתיישב עם חומרת הנסיבות ותוצאות התאונה הקשות ועם מדיניות הענישה הראויה.

על כן, נגזרו על המערער עונשים של 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל; מאסר מותנה של שנה למשך 3 שנים בכל עבירה של גרם מוות ברשלנות כתוצאה מתאונת דרכים או נהיגה בזמן פסילה; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 שנים בפועל; ופסילה על תנאי לתקופה של שנה למשך 3 שנים.

טענות המערער:

באשר להכרעת הדין טוען המערער כי אינו נושא באחריות לגרימת התאונה, אלא הנהג המעורב. נטען כי חומר הראיות אשר הוצג לבימ"ש קמא מעלה ספק של ממש באשר לנכונות אחריותו לתאונה וגרימת התוצאה הקטלנית. המערער טוען כי טרם ההתנגשות נהג רכבו בנתיב השמאלי ואילו המעורב (רכב הסיטרואן) הוא אשר נסע בנתיב הימני. בהמשך סטה רכב הסיטרואן סטייה חדה לנתיב השמאלי, תוך שהותיר אחריו סימני צמיגים על גבי הכביש, פגע ברכבו של המערער ומנקודה זו המשך השתלשלות התאונה מוסכם על הצדדים. נטען כי נסיבות אלו סיכלו את מניעת הפגיעה הטראגית על ידי המערער. המערער אינו חולק על עצם קרות התאונה, אינו חולק על מקום נקודת האימפקט, כפי שנקבע על ידי הבוחן המשטרתי ואינו חולק על המשך התרחשות התאונה. לטענת המערער, המאשימה לא הצליחה לשלול את האפשרות המתוארת על ידי המערער והדבר משליך באופן ישיר על אחריותו המשפטית לגרימת התאונה. לטענת המערער, התאונה הייתה בלתי נמנעת באשר רשלנותו של נהג הסיטרואן היא שגרמה לתאונה, עקב סטייתו כאשר ניסה לעבור לנתיב השמאלי בפתאומיות ובצורה חדה, רשלנית ומסוכנת. נטען כי המאשימה לא הצליחה לעמוד בנטל המוטל על כתפיה להוכיח את העבירות המצוינות בכתב האישום מבלי שיוותר ספק כי התאונה הייתה בלתי נמנעת.

המערער טוען כי גרסתו בדבר אופן קרות התאונה בחלקה הראשון, עובר להתנגשות, מתוארת בחוות דעתו של אינג' גדי וייסמן ובעדותו בבית המשפט. נטען כי לפי גרסה זו, המסתמכת על הממצאים שנמצאו במקום התאונה על גבי הכביש ועל מכלול ממצאים נוספים, התאונה לא התרחשה על פי הנטען בכתב האישום. לטענת המערער הוא נסע בנתיב הימני וכך גם רכב הסיטרואן. כ-100 מטר לפני מקום התאונה עבר המערער עם רכבו לנתיב השמאלי, תוך כדי עקיפת רכב אלמוני שנסע לפניו. רכב המערער התיישר בנתיב השמאלי תוך שממשיך לנסוע כך קטע ניכר ישר. בשלב מסוים ביצע רכב הסיטרואן סטייה חדה מהנתיב הימני לתוך הנתיב השמאלי. נטען כי כתוצאה מסטייה זו התקבלו על

הכביש סימני צמיגים המסומנים על גבי תרחיש הבוחן ת/10 באות ז'. סימן זה התחיל מנתיב הנסיעה הימני לתוך נתיב הנסיעה השמאלי. מיד בהמשך פגע רכב הסיטרואן ברכב המערער אשר הוסט שמאלה לשטח ההפרדה. מנקודה זו נטען כי המשך התאונה כמתואר בכתב האישום. המערער טוען כי הממצאים האובייקטיביים בשטח סותרים את הנטען בכתב האישום ומתרשים הבוחן עולה כי רכב הסיטרואן הוא שסטה מהנתיב הימני לשמאלי, בניגוד לאמור בכתב האישום. נטען כי גם אם ייקבע כי העדויות סותרות את ממצאי הזירה, גם אז ממצאי הזירה ידם על העליונה ויש להעדיף על עדויות עדי ראיה אשר מושפעים מההתרחשות הטרגית לה היו עדים. המערער טוען כי סימני הצמיגים המצוינים בת/10 מעידים באופן מוחלט כי לפני נקודת ההתנגשות רכב הסיטרואן היה בנתיב הימני, בניגוד לנטען בכתב האישום, ומשם סטה בצורה חריפה לנתיב השמאלי, כאשר לפניו רכב המערער נוסע בנתיב זה מספר שניות (כ-100 מטר).

כן טוען המערער כי התביעה טענה בסיכומיה כי בנוסף לסימנים שזוהו על ידי הבוחן וסומנו תוך שיוכם המדויק, יש סימן נוסף שלא זוהה בתרשים ת/10 אך בעדויות הבוחן וקצין הבוחנים משייכים השניים סימן זה לרכב המערער וזאת על אף שב-ת/10 לא נרשם דבר על סימן זה ותוך שהבוחן "נזכר" כי בתאונה שבדק בחודש אוגוסט 2007, שש שנים לפני עדותו, אכן סימן זה היה שייך לרכב המערער. עוד נטען כי ייתכן שהסימן שייך לרכב אחר מאחר שמדובר בכביש סואן וסימנים רבים מתקבלים עליו מכלי רכב אחרים ללא קשר לתאונה. נטען כי חוסר הזיהוי הוודאי של סימן זה מדבר בעד עצמו.

המערער טוען כי הסימנים שנמצאו על הכביש מצביעים על סטיית רכב הסיטרואן מנתיב ימין לשמאל אך הסימנים זכו להתעלמות מצד התביעה ובוחן המשטרה וכן מצד בימ"ש קמא. נטען כי הבוחן לא שולל את הסימן, לא מייחס אותו לאירוע אחר, לא מסביר כיצד יכול להיגרם סימן כזה על פי רצף הנזק שעליו דיבר רבות, ופשוט מתעלם מן הסימן לחלוטין, למעט ניסיון שלילת חו"ד גדי וייסמן. נטען כי הבוחן המשטרתי מחויב לבדוק את כל הממצאים, כולל העדויות, לצורך הגשת חוות דעת מקצועית ונכונה, אך במקרה דנן הבוחן לא ביצע מספר פעולות חקירה ולא טרח לבדוק את שלל הגרסאות האפשריות. נטען כי גם במצב דברים בו קיימת סתירה ולו הזניחה, בין הממצאים העובדתיים בשטח, לבין עדויות, על הבוחן להתמודד עם העדויות לצורך חיזוק וביסוס מסקנותיו.

עוד טוען המערער כי לעניין התאמת נזקי הרכבים, כולל עגלת הנגרר של רכב המערער, קיימת מחלוקת מהותית בין הבוחן לבין הממונה עליו, הקצין הממונה ערב התאונה. נטען כי הממונה על הבוחנים, הסריט בזמן אמת את הזירה ואת כלי הרכב והנזקים. בסרט ניתן לשמוע בקולו את תיאור הזירה תוך ביצוע הצילום. נטען כי הקצין הממונה של הבוחן ערך סרט במקום התאונה בטרם כלי הרכב הוזזו ממקומם ומיד אחרי התאונה. נטען כי הקצין הממונה קובע וחוזר וקובע מספר פעמים כי אין נזק מעיכה בעגלה וזאת בין יתר ממצאיו. לגבי רכב הסיטרואן קובע הקצין הממונה בסרט כי הנזק בפינה קדמית ימנית נובע מהמגע בין הסיטרואן והיונדאי וכי הנזק בכנף שמאל אחורית ביונדאי הוא בצורת מעיכה מאחור לפניו ומשמאל לימין ונובע מהמפגש עם הסיטרואן. נטען כי גם על פי צילומים 1 - 2 בחוות דעת ההגנה, צילומים אשר צולמו על ידי הבוחן בזירה מיד אחרי התאונה, ניתן לקבוע כי לא היה נזק בעגלה, בניגוד לנטען בכתב האישום. המערער טוען כי התאמת הנזקים של הבוחן בוצעה עם העגלה, אך ללא הרשת וללא תחתית העץ, ומשכך התאמת הנזקים מתייתרת וערכה שואף לאפס. נטען כי טעה הבוחן כאשר בחר לבצע התאמת נזקים עם חלק מהעגלה ולא עם כל העגלה. נטען כי עגלה ללא תחתית היא עגלה מעוותת שהרי התחתית משמשת כשלד. נטען כי זו הסיבה שהביאה את הבוחן להסיק מסקנות סותרות לאלו של קצין הבוחנים בזירת האירוע. כן נטען כי לו הייתה פגיעה בעגלה

כנטען, גם הרשת ובעיקר תחתית העץ היו נפגעים בצורה ברורה. עוד נטען כי באתר התאונה הצטיירה בעיני הבוחן תמונה של קרות התאונה וזאת ניתן ללמוד מאופן חקירת המערער מיד לאחר התאונה, כאשר צוין לפניו בחקירתו כי בזמן שנסע בנתיב הימני מתוך שניים סטה לשמאל ופגע עם דופן שמאל אחורי של רכבו בפינה קדמית ימנית של רכב הסיטרואן שנסע משמאלו באותו כיוון וכי **בעגלה אין שום נזק מאחור**. המערער טוען כי ממצאים אלה מתיישבים עם התרחיש לפיו הנזק המדובר התקבל מרכב הסיטרואן כאשר רכב המערער היה בנסיעה ישרה בנתיב השמאלי.

המערער טוען כי כל זאת משתנה ב-11/ת, שם קובע הבוחן כי נמצא נזק בכנף אחורית שמאלית של רכב המערער כתוצאה מפגיעת העגלה. בהמשך קובע הבוחן, בניגוד לקביעת קצין הבוחנים, כי בעגלה יש מעיכה בפינה שמאלית אחורית של העגלה כתוצאה מפגיעת פינה ימנית קדמית של רכב הסיטרואן. נטען כי התאמת הנזקים בוצעה ללא תחתית העגלה וללא הרשת במגרש במועד מאוחר יותר והעלתה ממצאים שונים וסותרים את ממצאי קצין הבוחנים שקבע במקום כי אין פגיעה בעגלה, כפי שהעיד בסרט מספר פעמים. נטען גם כי המערער מסר גרסה מדויקת וטען כי התיישר כבר בנתיב השמאלי וכי ככל הנראה הסיטרואן ניסה לעקוף אותו משמאל בנתיב השמאלי לאחר שנסע ישר בנתיב זה.

לטענת המערער, כאשר נתגלתה מחלוקת בין הבוחן ובין הממונה עליו היה מקום לתעד את המחלוקת ובסופה לקבל החלטה לכאן או לכאן מהי הגרסה הנכונה בין שתי הגרסאות המצויות במחלוקת. נטען כי במקרה זה יש שתי חוות דעת שונות לענין הנזקים בעגלה, התעוררה מחלוקת מהותית בין הקצין הבכיר לבין הבוחן, לאור התאמת הנזקים, והמחלוקת הייתה צריכה להיות מיושבת תוך הסקת המסקנה המתבקשת ופירוט נימוקים המצדיקים דחיית פרשנותו של אחד הבוחנים. נטען כי זה לא נעשה ולאחר כשש שנים מופיע הקצין הממונה ומזכירו טוען כי הוא מסכים עם ממצאי הבוחן. נטען כי מדובר בהתנהלות לא ראויה וכי כתב האישום לא מציין ומתעלם ממסקנת הקצין הממונה ובחר לאמץ את גרסת הבוחן שנעשתה על בסיס בדיקה מאוחרת יותר ובניגוד לניתוח הממצאים על ידי הקצין הממונה. נטען כי התביעה מנסה לתרץ את המחלוקת בכך שהמעיכה הייתה קלה ולכן הקצין הממונה לא הבחין בכך. נטען כי אם הטענה נכונה על הקצין לרשום בכתב ידו מזכר בו יפרט ויסביר מדוע קבע מה שקבע ומדוע קביעת הבוחן היא הקביעה הנכונה. כמו כן, נטען כי לא היה מדובר בהשערות של הקצין הממונה שכן הוא דיבר בסרט בצורה חד משמעית וקבע מספר פעמים ותוך הדגשה בקולו שאין נזק נראה לעין בעגלה. על כן, מבוקש לקבל את קביעות הקצין הממונה ולקבוע כי בעגלה לא היה נזק כלל, בניגוד לנטען בכתב האישום, ולדחות את הסבריו של הקצין שבאו כשש שנים לאחר מכן מזכירו. כן נטען כי ייתכן שהנזק נגרם לעגלה בזמן העברתה למגרש או בעת החזקתה שם ולכל הפחות מתעורר ספק סביר לענין זה שכן העגלה נגררה כשהיא מפורקת, ללא השלד (התחתית) וללא הרשת. המערער טוען עוד כי הודעותיו במשטרה תחת אזהרה מתיישבות עם ממצאי הזירה ועם גרסת ההגנה כפי שהועלתה על ידי אינג' גדי וייסמן.

באשר לע"ת חאלד אגבריה, אשר טען כי ראה את התאונה, טוען המערער כי יכול להיות שהעד אכן ראה את כל השתלשלות התאונה ותנועת הרכבים המעורבים אך המחלוקת סבה סביב ההתרחשות עד רגע האימפקט, התרחשות אותה לא ראה העד. מהודעתו של העד במשטרה מיום התאונה נ/1 עולה כי העד שמע את רגע האימפקט ומשום כך נעמד וראה רק את המשך ההתרחשות ולא את רגע האימפקט וכל שקדם לו. לכן נטען כי יש לדחות עדות זו כלא משקפת את נסיבות התרחשות הפגיעה הראשונית. נטען כי עדותו של העד כי הביט טרם המפגש באקראי במעורבים ובתנועה בכביש וראה כי לא היה עומס תנועה נסתר על ידי עדות עדים אחרים, כגון יהודית שטרבלי שנהגה ברכב הפולקסווגן אשר ציינה שממול היה עומס תנועה בשני הנתיבים ושהבחינה בסיטרואן שהוא נוסע מהר וכן עדה נוספת

(אסתייה אברהם) שטענה שהיה פקק. באשר לעדה יהודית שטרבלי טוען המערער כי לא ראתה את רגע האימפקט ולכן אין בעדותה לתרום לעניין זה. באשר לע"ת אסתייה אברהם נטען כי אין מדובר בעדה אובייקטיבית, שהרי נסעה ברכב הסיטרואן יחד עם בני משפחתה באירוע בו בן דודה קיפח את חייו ודודה נפצע קשה, ולכן אין להתחשב בעדותה לעניין טענותיה כי העגלה היא שפגעה ברכב הסיטרואן וכי רכב הסיטרואן נסע לאט.

בסיכומי של דבר טוען המערער כי על פי הסימנים שנמצאו על הכביש התאונה נגרמה כתוצאה מסטייתו של רכב הסיטרואן משול הדרך ומהנתיב הימני לנתיב השמאלי תוך איבוד שליטה. נטען כי סקירת עדויות עדי התביעה אינה סותרת את הממצאים הללו וכי עדויות עדי התביעה מתבססות על הבחנות חלקיות באירוע וגם אם עדויות עדי התביעה היו סותרות את העולה מממצאי הבוחן בשטח הרי שממצאי הבוחן גוברים. נטען כי די בהעמדת ממצאי הזירה אל מול עדויות העדים כדי שהממצאים יגברו עליהם וכי בימ"ש קמא שגה בהסיקו מהעדויות כי האחריות לגרימת התאונה רובצת לפתחו של המערער. נטען כי ההגנה הציגה גרסה שהינה סבירה והגיונית לפיה השלב שקדם לשלבים המתוארים בתרחיש של הבוחן הוא השלב המהותי המצביע על תנועת הרכב המערור (הסיטרואן) מימין לשמאל ותרומתו הרשלנית והבלעדית לקרות התאונה. מבוקש לקבוע כי הבוחן והקצין הממונה הסיקו מסקנותיהם על בסיס ממצאים חלקיים כאשר הם מתעלמים במודע מעדויות רלוונטיות ומהותיות, אשר הצביעו על אפשרות סבירה והגיונית אחרת לאופן התרחשות התאונה בשלבים שקדמו לה. נטען כי ההגנה הצליחה למוטט את חוות דעתם, בעיקר לאור העובדה שהקצין הממונה לא ידע להסביר את הסתירה המהותית בינו לבין הבוחן ואת שינוי דעתו ללא הותרת מזכר המסביר ומצדיק שינוי מהותי זה ואף לא את סימן הצמיג המסומן באות ז' בתרשים, המשוך לרכב הסיטרואן ומעיד על תנועתו מהנתיב הימני לנתיב השמאלי. על כן, נטען כי כל עוד קיימת אפשרות לתרחיש שונה, ראוי לקבל את התרחיש המקל עם המערער והרשעתו של המערער לא הוכחה מעל לספק סביר.

באשר לעונש טוען המערער כי בהתחשב בעינוי הדין הקיצוני ומשחלפו 8 שנים מיום התאונה (וכתב האישום הוגש כשלוש שנים לאחר אירוע התאונה), לא היה מקום להטיל עליו עונש מאסר בתנאי כליאה ופסילת רישיון הנהיגה לתקופה ארוכה, מה גם שבמועד בו אירעה התאונה נטו בתי המשפט להטיל עונשים קלים בהרבה מאשר הענישה הנוהגת כיום. נטען כי גם לפי מתחם הענישה הנהוג בימים אלו מתחם הענישה כולל עונש מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות. כן נטען כי למערער נסיבות אישיות קשות, בהיותו בן 53 ואב ל-10 ילדים, המצדיקות התערבות בעונש המאסר ועונש הפסילה שנגזרו עליו. מבוקש לקצר את עונש המאסר ולהעמידו על 6 חודשים הניתנים להמרה בעבודות שירות. לעניין פסילת רישיון הנהיגה מבוקש להעמיד את תקופת הפסילה על 4 עד 5 שנים.

טענות המשיבה:

המשיבה טענה כי המערער לא עלה לדוכן העדים בבימ"ש קמא ולא היה מוכן להתמודד עם חקירה נגדית ולכן "לא יודעים בדיוק מה היה שם". כן נטען כי לא מדובר כאן ברף רשלנות נמוך או ברשלנות רגעית, אלא ברשלנות חמורה. נטען כי מדובר ביציאה לעקיפה ברכב כאשר צמודה אליו עגלה נגררת, המחייבת זהירות ברמה גבוהה. נטען כי אין כאן רשלנות תורמת של נהג הסיטרואן ובימ"ש קמא גם לקח בחשבון את נסיבותיו האישיות המיוחדות של המערער.

נטען כי המערער מבסס את הערעור על הסימן ז' שסומן על גבי התרשים. נטען כי בימ"ש קמא כבר שמע טענות אלה והתייחס אליהן בהכרעת דינו. נטען כי בימ"ש קמא אמנם לא התייחס לסימן ז' אך שלל את טענות ההגנה ואף קבע כי

הימנעות המערער מחקירה נגדית מותירה את בימ"ש ללא משקל נגד לראיות התביעה המוכיחות ברמה הנדרשת את נסיבות התאונה. כן נטען כי הסניגור לא חקר את הבוחן בנוגע לסימן ז'. נטען כי גרסתו של גדי וייסמן איננה סבירה ובימ"ש קמא לא קיבל אותה. נטען כי גם סימן ז' אינו מצביע שהרכב היה בנתיב הימני. עוד נטען כי העד חאלד, אשר ישב בתחנת עירון וראה את התאונה, ראה סטייה חדה של רכב הנאשם שמאלה. נטען כי גם העדה אסתיה שנסעה ברכב הסיטרואן אמרה שהם נסעו בנתיב השמאלי. כך גם לגבי הנהגת ממול שדיברה על כך שהמערער נסע בנתיב הימני ורכב הסיטרואן נסע בנתיב השמאלי.

עוד נטען כי הכרעת הדין של בימ"ש קמא הייתה מפורטת ומנומקת. בימ"ש קמא התרשם מהעדים שהופיעו לפניו וקבע ממצאים על פי הראיות. הוא הכריע בשאלות הדרושות הכרעה ושלל לחלוטין את גרסת ההגנה.

באשר לטענת המערער כי קצין הבוחנים שינה את עדותו נטען כי אין זה כך ובימ"ש קמא התייחס לעניין. נטען כי קצין הבוחנים הסביר בפירוש שאחרי שנעשתה התאמת נזקים ניתן היה לקבוע חד משמעית שמה שפגע ברכב המערער הייתה העגלה והיא הותירה את הסימן הגבוה, שהוא בגובה העגלה. נטען כי יש שם גם את הטבעת הצמיג של העגלה וזה לא סימן שיכול היה להשאיר רכב הסיטרואן. נטען כי לא נעשה שום שינוי בעדות וקצין הבוחנים הגיע לבימ"ש קמא והעיד בפניו. הוא מסביר שנערכה התאמת נזקים אחרי שהוא צילם במקום התאונה וגם בצילומים של מקום התאונה נראה נזק בעגלה מאחורה, לא נזק ממש הרסני.

לעניין העונש טוענת המשיבה כי למערער הרשעות קודמות וגם הרשעות מאוחרות למועד התאונה בעבירות תעבורה. נטען כי בשנת 2010, שלוש שנים לאחר התאונה, נהג המערער תחת השפעת אלכוהול. בנוסף קיימת עבירה לאחר התאונה כאשר המערער נהג ללא רישיון רכב בתוקף וכן עבירה נוספת לאחר התאונה של שימוש בטלפון כשהוא נוהג ברכב ועבירה נוספת של נהיגה ללא חגורת בטיחות ועבירה נוספת של נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף. כן טוענת המשיבה כי כתב האישום הוגש בחלוף שלוש שנים מיום התאונה מאחר שהיה מדובר בתיק מורכב והתיק חזר להשלמות חקירה. כן נטען כי בניהול ההליך בבימ"ש קמא היו גם דחיות לא מעטות מצד הסניגור. עוד נטען כי המאשימה טענה בבימ"ש קמא למתחם ענישה שבין 10 ל-20 חודשי מאסר, גם תוך התחשבות בנושא השיהוי. נטען כי העונש שהוטל על המערער הוא סביר ואין להתערב בו. נטען כי פסילה של 12 שנים היא סבירה והייתה סבירה גם במועד התאונה. עוד נטען כי עונש המאסר שהוטל הולם גם למועד אירוע התאונה. נטען כי קופחו חיי אדם ונהג הסיטרואן נפגע מאוד קשה ונזקק לשיקום ארוך. גם ברכב הפולקסווגן שנסע ממול נפגעו אנשים. נטען גם כי בתסקיר המערער לא לקח אחריות.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת תיק בימ"ש קמא הגעתי למסקנה כי יש לבטל את הכרעת הדין של בימ"ש קמא ולהורות על זיכוי של המערער מהעבירות שיוחסו לו וזאת מאחר שסבורני כי מתקיים ספק סביר באשר לאחריותו של המערער לתאונה ובאשר לביצוע העבירות המיוחסות לו. סבורני כי מבחינת מכלול הראיות שהוצגו בפני בימ"ש קמא עולה כי המערער הציג גרסה הגיונית וסבירה חלופית לגרסת התביעה וכי התביעה לא הוכיחה מעבר לספק סביר כי הראיות מצביעות על כך שיש לקבל את הגרסה הכתובה בכתב האישום בכל הנוגע לחלק הראשון של התאונה עד לרגע האימפקט.

אמנם הלכה ידועה היא כי ערכאת ערעור לא תתערב, דרך כלל, בממצאי עובדה של ערכאה דיונית שנקבעו על יסוד הערכת מהימנות ומשקל של ראיות שהובאו לפניה. הטעם העיקרי לכך נעוץ בכך שלערכאה הדיונית יתרון מובנה על פני ערכאת הערעור, כמי ששמעה והתרשמה ישירות מהעדים ומהמומחים, וכמי שצללה לנבכי הראיות והמסמכים שהובאו לפניה. ראו:

ע"פ 7247/13 פלוני נ' מדינת ישראל (פסק דין מיום 9.12.15);

ע"פ 7253/14 גור פינקלשטיין נ' מדינת ישראל (פסק דין מיום 16.11.15) (להלן: "עניין פינקלשטיין");

ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ד (4) 632 (2000);

ע"פ 2202/08 פסקו נ' מדינת ישראל (פסק דין מיום 7.3.12).

עם זאת, להלכה זו שלושה חריגים, המאפשרים לערכאת הערעור להתערב בקביעותיה העובדתיות של הערכאה הדיונית (ראו: ע"פ 7247/13 הנ"ל; ע"פ 2202/08 הנ"ל). החריג הראשון מתייחס למקרים שבהם הממצאים מתבססים על ראיות בכתב או ראיות חפציות/מדעיות ולא על הופעת העדים, שהרי במקרים אלו אין לערכאה הדיונית יתרון כלשהו על פני ערכאת הערעור. החריג השני מתייחס למקרים שבהם ממצאי הערכאה הדיונית מתבססים על שיקולים שבהגיון. החריג השלישי עניינו במצבים בהם נפלו טעויות מהותיות בהערכת המהימנות של העדויות על ידי הערכאה הדיונית, כגון התעלמות מסתירות בעדות היורדות לשורשו של עניין או התעלמות מגורמים רלוונטיים להערכה של משקל העדות (ראו: ע"פ 7247/13 הנ"ל).

סבורני כי בענייננו בימ"ש קמא לא התייחס בהכרעת דינו למהימנות העדים שעל עדותם החליט לסמוך את הכרעת הדין ואת הרשעתו של המערער וכמו כן סבור אני כי בהכרעת דינו של בימ"ש קמא נפלו טעויות מהותיות כגון התעלמות מסתירות בעדויות או התעלמות מגורמים רלוונטיים להערכה של משקל העדויות. אפרט להלן.

בימ"ש קמא קבע שרכב הסיטרואן, עובר לסטיית רכב המערער שמאלה, נסע בנתיב השמאלי ולא בנתיב הימני מאחורי רכב המערער. בימ"ש קמא מבסס מסקנה זו על עדותו של מר חאלד אגבריה, מאבטח בתחנת עירון, אשר הבחין בתאונה והדגיש כי הבחין ברכב המערער (יונדאי) נוסע בנתיב ימין והסיטרואן בנתיב השמאלי ואז יצא היונדאי, תוך שהוא סוטה לנתיב שמאל וחוסם את הסיטרואן. בימ"ש קמא מציין כי העד הדגיש שהתאונה זכורה לו "200 אחוז" וכי הסיטרואן היה בנתיב שמאל "כדי לעשות עקיפה" ונחסם בנתיב השמאלי עקב סטיית היונדאי. בימ"ש קמא אינו מתייחס בקביעותיו לתמיהות שעלו מעדותו של עד זה, כגון העובדה שהעד ציין בהודעתו במשטרה מיום 2.8.07 (נ/1) כי שמע מכיוון עפולה לחדרה רעש של תאונה, עמד על הרגליים וראה שרכב קטן סיטרואן נסע בנתיב השמאלי וזו הייתה התנגשות מכונית פרטית עם מכונית פרטית שגוררת עגלה. גם לאחר שנשאל שוב האם ראה את ההתנגשות השיב "שמעתי רעש וראיתי מה קרה". לעניין זה נכתב ביום 14.12.07 מזכר של הבוחן לפיו חקר את העד ב- 14.12.07 (4 חודשים לאחר התאונה!) ושאל אותו האם הוא ישב בזמן התאונה והעד השיב שזה לא נכון והוא עמד בשער וראה כל מה שקרה. העד טען שהבוחן שחקר אותו היה לחוץ ועשה זאת בחופזה ולא הקשיב לכל מה שאמר לו. העד הבהיר שעמד בשעת התאונה ולא ישב. כאמור, בימ"ש קמא לא התייחס לסתירה זו בין שתי ההודעות שניתנו על ידי מר חאלד אגבריה ולעובדה שההודעה שבה הבהיר העד כי ראה את כל התרחשות התאונה ניתנה כ-4 חודשים לאחר מועד

התאונה. בימ"ש קמא אף לא התייחס למהימנותו של העד ולמרות העובדה שעד זה נחקר לעניין זה בחקירתו הנגדית בבימ"ש קמא לא קבע בימ"ש קמא מדוע הוא מסתמך על גרסתו ומקבל אותה באופן מלא למרות שמהודעתו הראשונה עולה כי ראה את התרחשות התאונה רק לאחר ששמע את ההתנגשות בין הרכבים, ומכאן שלא ראה את עצם אירוע ההתנגשות.

כמו כן, לא התייחס בימ"ש קמא בקביעותיו לעובדה שמר חאלד אגבריה טען בהודעתו מיום 14.12.07 שלא היו כלל רכבים לפני היונדאי, לא בנתיב הימני ולא בנתיב השמאלי, זאת כאשר קיימות עדויות לכך שהיה פקק ועומס תנועה בנתיבי נסיעה אלה (העדה אסתייה אברהם אשר נסעה ברכב הסיטרואן המעורב בתאונה העידה בעמ' 22 לפרוטוקול הדיון בבימ"ש קמא כי "**בדיוק עצרנו והיה פקק בצד**"; העדה יהודית שטרבלי, אשר נהגה ברכב הפולקסווגן בכיוון הנגדי ציינה בהודעתה (ת/30) כי **ממול (בכיוון נסיעתם של רכב המערער והסיטרואן) היה עומס תנועה בשני הנתיבים** והיא הבחינה בסיטרואן שהוא נוסע מהר ובאופן פתאומי סטה שמאלה; גם המערער בהודעתו במשטרה ת/14 סיפר **שהיה עומס תנועה** וכי בנתיב הימני לפניו היה רכב שנסע לאט והוא עקף אותו. כאמור, בימ"ש קמא ביסס את קביעתו לפיה רכב הסיטרואן נסע בנתיב השמאלי ולא בנתיב הימני כטענת המערער בעיקר על עדותו של ע"ת חאלד אגבריה מבלי שהתייחס לסתירות ותמיהות אלו העולות מעדותו של ע"ת זה, סתירות התומכות בגרסתו של המערער.

חיזוק לגרסתו של ע"ת חאלד אגבריה, אשר כאמור הסתירות והתמיהות העולות מעדותו לא נדונו בהכרעת דינו של בימ"ש קמא, מוצא בימ"ש קמא בעדות ע"ת גב' אברהם אסייתה, אשר נסעה ברכב הסיטרואן המעורב בתאונה וציינה כי נסעו בנתיב השמאלי ורכב המערער (היונדאי) היה בנתיב ימין. בימ"ש קמא אינו מתייחס בהכרעת הדין לעובדה שעדה זו היא עדה מעורבת, אשר הייתה ברכב המעורב בתאונה, אשר נפגעה בתאונה וקרוב משפחתה נהרג באותה תאונה ולכך שהעדה מציינת בעדותה שכמעט ואינה זוכרת דבר מאירוע התאונה, פרט לעובדה שהם היו בנתיב השמאלי.

עוד קובע בימ"ש קמא כי הממצא נתמך גם בגרסת המערער עצמו בהודעתו במשטרה, שם הוא מציין כי סטה שמאלה והבחין לראשונה ברכב שנפגע שהוא מאחוריו בנתיב השמאלי. בימ"ש קמא קבע כי די בכך כדי להצדיק קביעת ממצא חד משמעי שאכן רכב המערער היה בנתיב ימין ורכב הסיטרואן נסע בנתיב שמאל ומאחוריו ולא בנתיב ימין מאחוריו. עם זאת, בימ"ש קמא לא התייחס בהכרעת דינו לגרסת המערער בהודעתו השנייה (ת/15), שניתנה יום וחצי לאחר מכן, בה הבהיר כי לאחר שעבר מהנתיב הימני לנתיב השמאלי נסע שם כברת דרך כשלוש ארבע שניות במהירות 80 קמ"ש (כ-80 - 100 מטר) ואז הרגיש את הפגיעה ברכב שלו. המערער אף נשאל על ידי החוקר "**בעגלה אין שום נזק מאחור - מה יש לך להגיד על כך?**" והשיב "**אולי ניסה לעקוף אותי משמאל בנתיב השמאלי לאחר שנסעתי ישר בנתיב זה**". למרות דברים אלה, בימ"ש קמא לא התייחס לגרסה שהציג המערער לפיה סיים את העקיפה ונסע בנתיב השמאלי כברת דרך לפני ההתנגשות עם רכב הסיטרואן וקבע כי יש לראות בגרסת המערער במשטרה כתמיכה לגרסתו של ע"ת חאלד אגבריה אשר טען כי רכב המערער היה בנתיב ימין וסטה בפתאומיות שמאלה.

כמו כן, מחוות הדעת שהוגשה מטעם ההגנה, של אינג' גדי וייסמן, עולה כי יש סתירה מהותית בין הבדיקה שנערכה על ידי הבוחן אברהים חג'גרה ובין הבדיקה שנערכה על ידי הקצין הממונה רפ"ק אילן ידגור וכי האמור בכתב האישום אינו תואם את הממצאים. על פי חוות הדעת של מומחה ההגנה לא היה נזק של מעיכה בעגלה וזאת לפי בדיקתו של הקצין הממונה ולפי העיון בצילומי הרשת ותחתית העגלה המאששים זאת. למרות שהבוחן סבר אחרת וקבע בסתירה מוחלטת

לקביעת הקצין הממונה עליו שקיים נזק לעגלה, לא נערכה בדיקת המשטרה בנוגע למחלוקת המהותית הזו. כמו כן, הבוחן בדק את העגלה מאוחר יותר, ללא הרשת וללא התחית מעץ, דבר שאינו תקין לטענת מומחה ההגנה. כמו כן, נכתב בחוות דעת מומחה ההגנה כי מחקירת הבוחן את הנאשם/המערער מתקבלת תמונה שונה לנטען בכתב האישום וגם הבוחן לא מצא כל פגיעה בעגלה מאוחר והוא מטיח זאת פעמיים בנאשם בשתי ההודעות שנגבו ממנו (ת/14 ו- ת/15). עוד עולה מחוות דעת מומחה ההגנה כי הסימנים המסומנים באות ז' בתרשים ואשר שייכים לסיטרואן שוללים את הנטען בכתב האישום בסעיף 3 כי הסיטרואן נסעה בנתיב השמאלי מתוך השניים וכי המערער סטה וחסם דרכה של הסיטרואן. נכתב בחוות הדעת כי סימני הצמיגים שסומנו באות ז' מצביעים על כך כי הסיטרואן נסעה בנתיב הימני מבין השניים וסטתה שמאלה בחדות בקרבת מקום ההתנגשות, תוך השארת סימני צמיגים על שני הנתיבים ובהמשך על אי התנועה המפריד בין שני מסלולי הנסיעה. נכתב כי זאת מדגיש גם הבוחן כאשר הוא מסמן חץ בצורת קשת מהנתיב הימני אל הנתיב השמאלי בצורה חדה ובהמשך מתקבלים סימני עלייה על שטח ההפרדה שם יש שני סימני צמיגים מקבילים. נכתב כי סימני הצמיגים מעידים על כך שהסיטרואן היה בנתיב הימני ולא כנטען בכתב האישום. על כן מסיק כותב חוות הדעת מטעם ההגנה כי התאונה לא התרחשה כפי שנטען בכתב האישום. עוד נכתב כי מהודעות המערער עולה תמונה של ביצוע עקיפה והתיישרות בנתיב השמאלי בקטע דרך ניכר ולאחר מכן הפגיעה. מחוות דעת המומחה מטעם ההגנה עולה כי המערער נסע בנתיב הימני ואחריו הסיטרואן באותו נתיב ובשלב מסוים סטה המערער לנתיב השמאלי על מנת לעקוף רכב שנסע לפניו. המערער התיישר בנתיב השמאלי ונסע ישר כ- 80 - 100 מטר. הסיטרואן נסעה בנתיב הימני אחרי המערער. לאחר שהמערער התיישר בנתיב השמאלי החל הסיטרואן בסטייה חריפה שמאלה תוך השארת סימן צמיגים על הכביש ופגיעה עם הפינה הקדמית הימנית שלה בפינה אחורית שמאלית של רכב הנאשם. כתוצאה מפגיעה זו בכנף אחורית שמאלית של רכבו מוסט רכב המערער שמאלה והוא מאבד את השליטה ברכב. הסיטרואן עוברת למסלול הנגדי והמשך התאונה כמתואר בכתב האישום. נכתב בחוות הדעת כי תרחיש זה מתאים לממצאים שהתקבלו על הכביש. בימ"ש קמא לא התייחס בהכרעת הדין לממצאים העולים מחוות דעת מומחה ההגנה ומחקירתו בבית המשפט, פרט להתייחסות לכך שמומחה ההגנה מנסה בחוות דעתו להסביר שלא היה מדובר בפגיעה בעגלה וכי אין ערך להתאמת הנזקים שבוצעה, תוך דחיית גרסת מומחה ההגנה לעניין זה והסתמכות על עדויות עדי הראיה.

לעניין השאלה האם הסיטרואן פגעה בעגלה או ברכב של המערער - בוחן תאונות הדרכים לא ידע להשיב בחקירתו הנגדית מדוע כשחקר את המערער בשתי ההודעות שגבה ממנו ציין בשאלתו שלעגלה אין נזק מאוחר כאשר כעת הוא טוען שקיים נזק בעגלה מאוחר (עמ' 8 לפרוטוקול הדיון בבימ"ש קמא מיום 15.11.11). כמו כן, יש ממש בדברי הסניגור כי קצין הבוחנים לא סיפק תשובה מספקת לשאלה מדוע לא מצא לנכון לכתוב מזכר כלשהו לתיק החקירה ולציין מדוע הוא אמר בעת בדיקת הממצאים במקום האירוע דברים שונים מהדברים שנאמרו על ידי הבוחן בכל הנוגע לפגיעה בעגלה או ברכב המערער. עד זה קבע בסרט שהוסרט במקום האירוע התאונה כי אין נזק לעגלה ולמרות שבסופו של דבר קבע הבוחן, לאחר ביצוע התאמת נזקים, כי קיים נזק לעגלה. עד זה לא כתב מזכר לעניין הסתירה בין קביעתו לקביעת הבוחן. לטענתו, קביעת הבוחן הייתה נכונה ולכן לא הגיש דו"ח הזמה. אם היה סבור אחרת היה מגיש דו"ח הזמה. עם זאת, לאחר בחינת העדויות והראיות נותרה התחושה כי לא ניתן הסבר מספק לשאלות מדוע קבע קצין הבוחנים בזירת האירוע שלא ניתן להבחין בנזק לעגלה והאם ייתכן שהנזק לעגלה שהתגלה בעת ביצוע התאמת הנזקים נגרם לעגלה בעת גרירתה מפורקת מזירת האירוע למגרש המשטרתי. גם לתמיהות אלה אין התייחסות מספקת בהכרעת דינו של בימ"ש קמא.

בנוסף, אין כלל התייחסות בהכרעת הדין של בימ"ש קמא לסימנים אשר סומנו באות "ז" על פני התרשים ת/10 ואשר על פי חו"ד המומחה מטעם ההגנה מעידים על כך שרכב הסיטוראן נסע בנתיב הימני וסטה לנתיב השמאלי באופן פתאומי.

על כן, לאור המפורט לעיל, סבורני כי קיימות סתירות וקיימים "חורים" בגרסת התביעה, אשר בימ"ש קמא לא נתן דעתו בנוגע אליהם. בהביאי בחשבון כל אלו אינני סבור כי האמור בכתב האישום הוכח מעבר לכל ספק סביר. בנסיבות העניין סבור אני כי המערער הציג גרסה עובדתית חלופית לחלק הראשון של התאונה, עד נקודת הפגיעה הראשונה ברכבים (נקודת האימפקט), זאת למרות שלא העיד בפני בימ"ש קמא. גרסה זו הינה גרסה הגיונית שנתמכת על ידי ראיות לפחות במידה המעוררת ספק סביר בנוגע לנסיבות התרחשות התאונה והאחריות לגרימתה.

הימנעות הנאשם מהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע (ראו: סעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982). הכלל בדבר הערך הראייתי שיש לייחס לשתיקת הנאשם במשפט מבטא את האיזון הנדרש בין אינטרס חשיפת האמת בהליך הפלילי, לבין ההגנה על זכויות הנאשם מפני הפללה עצמית. כאמור, לשתיקת הנאשם ניתן משקל ראייתי כחיזוק למשקל ראיות התביעה וכסיוע במקום שהוא נדרש. עם זאת, השתיקה אינה יכולה לתפוס את מקומן של ראיות התביעה הבסיסיות הנדרשות לצורך הפללת הנאשם. "זכות השתיקה" אינה גורעת מהנטל המוטל על כתפי רשויות התביעה להוכיח את אשמת הנאשם מעבר לכל ספק סביר. עם זאת, אינטרס גילוי האמת בהליך הפלילי מורה כי יש לתת ערך ראייתי יחסי לשתיקת הנאשם במשפט, ויחסיות זו מתבטאת בחיזוק ראיות המפלילות את הנאשם בביצוע העבירה (ראו: ע"פ 2132/04 קייס נ' **מדינת ישראל** (פסק דין מיום 28.5.07)).

בענייננו, כאמור, אינני סבור כי ראיות התביעה הוכיחו מעבר לכל ספק סביר את האמור בכתב האישום בכל הנוגע לחלק הראשון של התאונה, עד נקודת האימפקט. סבורני כי המערער הצליח לעורר ספק סביר בגרסת התביעה, למרות שלא העיד, ומטעם זה היה מקום לזכותו מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

בכל הנוגע ל"ספק הסביר" אפנה לדברי כב' השופט עמית בעניין ע"פ 7253/14 פינקלשטיין הנ"ל:

"לא כל ספק ביחס לאשמתו של נאשם מהווה "ספק סביר", ולא סגי באפשרות תיאורטית גרידא או "בהסבר כושל, מפקפק או לא אמין" כדי לעורר ספק סביר (ע"פ 16/82 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(4) 316, 309 (1982))."

רבות נכתב אודות הספק הסביר, מושג חמקמק שקשה לכמתו ולהגדירו, ושני צדדים לו. הצד האחד, סובייקטיבי, עניין לתחושתו הפנימית של השופט, אותו "קול קטן וחרשי" העולה בשופט ואומר לו "זה לא זה" (דברי השופט חשין בע"פ 6251/94 בן-ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3) 45, 124-125). הצד השני, רציונלי-אובייקטיבי, שאותו על השופט לנתח ולהציג בפסק דינו. בכל כתב אישום יש מעשה (עבירה) ועושה (נאשם). הראיות אותן מניחים הצדדים בפני בית המשפט הן הגשר בין המעשה לעושה, ומקום בו הגשר מוליך בבטחה אל העושה, התוצאה היא הרשעה. יש והגשר עשוי מקשה אחת בדמות ראייה עוצמתית אחת (כמו טביעת אצבע או ממצא קונקלוסיבי של דנ"א מקום בו אין לנאשם הסבר סביר להימצאותם), ויש והגשר בנוי ממספר חלקים המצטרפים זה אל זה. יציבותו של גשר-

הראיות ותחושת הבטחון של ההולך עליו, הם שיחרצו גורלו של הנאשם לשבט ההרשעה או לחסד הזיכוי. אכן, גם גשר חבלים יצלח לעיתים לגשר בין המעשה לבין העושה, אך כאשר הגשר מתנדנד בחוזקה ועל ההולך בו לדלג מעל אדנים חסרים, או-אז נדע כי "הספק הסביר" הוא הרוח המטלטלת את הגשר, ועל השופט להסב לאחור, באשר גשר-הראיות לא יצלח להרשעה".

לעניין פרשנותו של המונח "ספק סביר" ראו גם את הדברים שנאמרו בע"פ 7939/10 רומן זדורוב נ. מדינת ישראל (23.12.15) פסקאות 349 - 352 בפסק דינו של כב' השופט דנציגר, והאסמכתאות שאזכרו שם.

סיכום:

מהטעמים שפורטו אציע לחברתי להרכב לקבוע כי לא הוכחו מעבר לספק סביר נסיבות התאונה כפי שתוארו בכתב האישום לפיהן משהגיע המערער לק"מ 22.3 בכביש בסמוך לכניסה למשטרת עירון סטה עם רכבו בפתאומיות שמאלה לתוך נתיב נסיעת רכב הסיטרואן הנהוג על ידי איתן וחסם דרכו. על כן, סבורני כי לא הוכח מעבר לספק סביר האמור בכתב האישום לפיו התאונה, מותו של המנוח, החבלות לכל שאר המעורבים והנזקים לרכבים נגרמו באשמו של המערער וכתוצאה מנהיגתו הרשלנית שהתבטאה בכך שנהג בכביש ללא תשומת לב לנעשה בדרך שלפניו ואחריו; סטה שמאלה לנתיב הנסיעה של רכב הסיטרואן; חסם את נתיב נסיעתו של רכב הסיטרואן שנסע אחריו; ולא הבחין ברכב הסיטרואן המתקרב אליו; או כי נהג ברכב באי אכפתיות בקלות ראש ומחוסר זהירות ולא כפי שנהג מן הישוב היה נוהג בנסיבות המקרה. במקרה זה סבורני כי המערער הציג גרסה הגיונית וסבירה חלופית לגרסת התביעה בכל הנוגע לחלק הראשון של התאונה עד נקודת האימפקט והצליח לעורר ספק סביר בגרסת התביעה ועל כן יש לבטל את הכרעת דינו של בימ"ש קמא ולזכותו מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

לאור התוצאה אליה הגעתי, מתייתר, לכאורה, הצורך לדון בטענות המערער לעניין העונש. עם זאת אציין, מבלי להרחיב, ומחמת אפשרות שאין זה סוף דרכו של התיק, כי לטעמי, בהתחשב בחלוף הזמן מעת התאונה ונסיבותיו האישיות של המערער, כי ניתן היה להסתפק בגזירת עונש מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות. כאמור, לא מצאתי מקום להרחיב מעבר לאמור.

**רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]**

השופט ב' טאובר:

אני מסכימה.

**בטינה טאובר,
שופטת**

השופטת ת' נאות-פרי:

אני מסכימה לתוצאה המפורטת בפסק דינו של כבוד השופט שפירא, אב"ד.

המחלוקת נסובה סביב שאלה עובדתית "טהורה" והיא - האם רכב המערער היה בנתיב השמאלי "ראשון" והרכב בו נהג המנוח סטה מהנתיב הימני אל תוך השמאלי, פגע ברכב המערער וכך החלו שני הרכבים לסטות ממסלולם לקראת הפגיעה הקטלנית, או - לחילופין - שהרכב שבו נהג המנוח היה בנתיב השמאלי "ראשון" והרכב של המערער סטה מהנתיב הימני אל עבר השמאלי, גרם לפגיעה בין שני הרכבים, וכך שניהם החלו לסטות ממסלולם והתרחשו הפגיעות הקשות.

לגבי מחלוקת עובדתית זו הובאו ראיות של עדים "בשר ודם" וראיות חפציות, כגון ממצאי בוחנים, בדיקות ותמונות.

אני סבורה כי לו עסקינן בתביעה אזרחית, הייתי סוברת שהתרחיש לפיו המערער היה זה אשר סטה ממסלולו מסתבר יותר מאשר התרחיש ההפוך, אלא שעסקינן בדיני נפשות ובנטל הוכחה שונה לגמרי.

שורת הממצאים שאליה הפנה כבוד השופט שפירא בפסק דינו המפורט מחייבת את המסקנה כי קיימת אפשרות לפיה התרחיש שמציג המערער אף הוא אפשרי - ובכך מגולם הספק הסביר.

תמר נאות פרי, שופטת

כפי שפורט בפסק דינו של האב"ד, נסיבות התאונה לא הובהרו ברמה הנדרשת במשפט הפלילי, ובחלקן נותרו עלומות. בנסיבות אלו, הוחלט לקבל את הערעור ולזכות את המערער מהעבירות שבביצוען הורשע ע"י בית משפט קמא. זאת מחמת הספק בנוגע להתנהלות כלי הרכב והנהגים שהיו מעורבים בתאונה והשתלשלות העובדות שגרמה לתוצאה הנוראה.

נבהיר, בצד הספק הסביר באשמתו של המערער, אשר הוביל להחלטתנו, כי אין בלבנו ספק בסבלם של כל נפגעי תאונה מחרידה זו, הנפגעים הישירים ומעגלי משפחותיהם וחבריהם, הנושאים עמם את צלקות התאונה מאז ולתמיד. לבנו עמם ונקווה שלא ידעו עוד סבל וצער.

**ניתן היום, י"ט טבת
תשע"ו, 31 דצמבר
2015, במעמד המערער,
ב"כ המערער וב"כ
המשיבה.**

**רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]**

**בטינה טאובר,
שופטת**

תמר נאות פרי, שופטת